

Проблеми моделювання системи моніторингу якості освіти

Ю. О. Жук, канд. пед. наук

Інститут педагогіки НАПН України

Всі освітні стандарти, щодо яких визначається якість освіти, незалежно від форми їх подання або реалізації є уявленнями авторів про деяку «ідеальну модель національної освіти», в якій латентно наявна певна модель навчання.

З огляду на власні уявлення про взаємозв'язки в системі освіти, дослідники визначають групи показників, які надають можливості зробити їх кількісну оцінку й визначити вплив на результати навчальних досягнень, які, своєю чергою, визначаються за результатами стандартизованого оцінювання методом тестових технологій. У результаті дослідження створюються найпростіші моделі, для опису яких зазвичай використовується одне рівняння регресії. Це рівняння відтворює залежність між оцінками, одержаними за допомогою тестів у процесі перевірки успішності (рівня навчальних досягнень учнів), і кількома незалежними змінними, що характеризують ступінь впливу на учня родини, школи і суспільства. Отримана модель процесу навчання призначена не тільки для дослідників у галузі освіти, а й для адміністративних працівників системи освіти, членів рад піклувальників і представників законодавчих органів.

Під час розроблення згаданих регресійних моделей використовують незалежні змінні, які, на думку авторів дослідження, відповідають основним показникам процесу навчання, і не використовують ортогональні змінні, які можна одержати за допомогою факторного аналізу. При дослідженні дисперсії оцінки успішності в національному масштабі виявляється, що майже третина величини цієї дисперсії обумовлена відмінностями між школами й майже дві третини – відмінностями між учнями в межах окремих шкіл. Зокрема, аналіз даних щодо зіставлення результатів регресії середніх значень успішності з середніми значеннями критеріїв основних показників процесу навчання в американській школі показав, що основне зменшення

дисперсії може бути пов'язане зі зміною або характеристик оточення учня, або школи.

Крім того, результати дослідження дали змогу зробити такий важливий висновок: під час аналізу впливу чинника «школа» на процес навчання можна обмежитися розглядом показника якості викладання, оскільки інші показники школи впливають на величину дисперсії значно менше. Показники якості, такі як розміри класів, час побудови шкільної споруди, наявність лабораторій і бібліотек, забезпеченість підручниками, укомплектованість різноманітною апаратурою й іншим устаткуванням чинять значно менший вплив на результати успішності навчання.

Отже, однією з найважливіших складових моделі системи моніторингу має бути множина характеристик фахової підготовки та особистісних якостей учителя. Поки моніторинг розглядається з позицій «управління», система не може надати об'єктивні результати щодо функціонування, розвитку та факторних залежностей якості освіти.

Жук Ю.О. Проблеми моделювання системи моніторингу якості освіти/ Анотовані результати науково-дослідної роботи Інституту педагогіки НАПН України за 2011 рік: інформаційне видання – К.: Інститут педагогіки, 2012. – С. 117 – 118.